

Zahaj vsak dan, ud ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, L. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nalaganina pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Letnik koncorij Bata Edinost. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 15.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stočnik. — Oglasi se računajo v Brokoti ene kolone (72 mm). — Oglasi izročevce in obrtnikov m m po 20 stočnik, esamitice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stočnik, oglasi denarnih zavodov m m po 20 stočnik. Malo oglasi po 10 stočnik, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema literarni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno npravi Edinosti. Uprava in literarni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Po rešitvi ministrske krize SHS.

Program in delovanje nove vlade. — Dr. Trumbić Pašićev zastopnik.

BELGRAD, 19. »Beogradski Dnevnik« piše: Polnih šest in trideset dne (od 12. septembra, ko je Davidovičeva vlada odstopila, do večera, 18. oktobra, ko je bila končno zopet vzpostavljena Davidovičeva vlada, in kriza končno rešena) se je nahajala država v krizi. Po silnih pretresljajih v državi; po zastanku vseh del več kot mesec dni, del, ki so sedaj najpotrebnejša, po dokončani težki in grozni vojni, vsled katere so se izvršili veliki dogodki, po tem zastanku, ki se ne more popraviti, — smo zopet pričakali vlado, ki bo enkrat vodila državo in narod po pravi poti razvoja.

Pa je bilo izdano večeraj, na šest in trideseti dan krize, tole uradno poročilo: »Ministrska kriza je dokončana. Kabinet g. Ljub. M. Davidoviča ostane v svoji dosedajni sestavi. Samo narodni poslanec, g. Biankini, vstopa v kabinet kot minister brez listnice in ministrski podpredsednik.

Vlada g. Davidoviča.
Prvotnim sestavljen sedanji kabinet takole:

Ministrski predsednik, Davidovič; podpredsednik, Biankini; minister za zunanje stvari, Trumbić; minister za notranje stvari, Tribićević; finance, Veljković; pravosodje, Drašković; trgovina in industrija, Kramer; socialna politika, Korac; agrarna reforma, Poljak; javna dela, Vilović; prehrana in obnova, Bukšić; vojna in mornarica, general Hadžić; uk, Marinković; gozdovi in rudniki, Kristan; pošte in brzjavaj, Lukinič; bogoznanje, Alenpović.

Celi kabinet je šel snoči ob 18 in pol k prestolonasledniku na dver, kjer so ministri priseli. Pred tem, ob 16 in pol, se je vršila ministrska seja pod predsedstvom Davidoviča. Danes prepopoldne se bo vršila seja pod predsedstvom prestolonaslednika.

Delovanje nove vlade.

Za sedaj ostane vlada taka, kakor je sedaj. Kabinet se bo izpolnil potem, in to po želji gotovih članov, ki so obremenjeni z delom. Ob priliki le izpremembe pride na Marinkovičevu mestu brzokone Tresić-Pavičič (ministrstvo za uk).

Vlada je odložila to delo za nekaj dni, ker joče čim prej pred narod, da se ne zgublja čas.

Začela bo takoj dela, ki so zastala vsled dolgotrajne krize. Če ji bo opozicija poskušala stavljati težke ovire na pot, bo upoštevala velike dolžnosti, ki jo čakajo, računala tudi s tem, da razpusti skupščino.

Program nove vlade.

BELGRAD, 19. Ministrski predsednik Davidovič je izjavil sotrudniku »Beogradskega dnevnika« z ozirom na novo vlado nastopno: Ravnalni bomo po programu stare deklaracije. Smatrali bomo za svojo najvažnejšo nalogo, pomagati onemu ljudstvu, ki je v bednem stanju. V ta namen bomo porabili vso energijo. Upamo, da bo naša volja občutna že prve dni. V prvi vrsti bo vlada nadaljevala delovanje za obnovo opustošenih krajev in za podporo siromakov. Že doslej smo storiili, kar je bilo mogoče in sino poleg drugega odnesli sedem milijonov kron za begunce v Bosni. Poleg tega bo vlada nadaljevala delo glede provizornih stavb za one, ki so brez stanovanja. Sedaj je najvažnejše, skrbeti za to, da more država prestat zimo. Kar se tiče notranje politike, je izjavil ministrski predsednik Davidovič, da se bo nadaljevala v misli vladne deklaracije. Posebna pozornost se bo posvetila valutnemu vprašanju, potem agrarni reformi, voličnemu zakonu in demobilizaciji. Vlada bo izdala najenergičnejše odločbe zoper tatvine in korupcijo uradnikov. Ako bi bilo treba, se proglasi prek sod. Vlada bo skrbela za to, da se kar najprej skliče narodno predstavništvo in da glade toga obravnava v prvih sedaj. Vlada upa, da ji opozicija ne bo delala prevelikih ovir.

Kakšno stališče da bo zavzemal opozicijski blok, o tem vlada začasno ni prejela še nobenih izjav načelnikov. Pri Črnogorcih je našla vlada dobro razpoloženje.

Na vprašanje, ali se bo podpisala mirovna pogodba z Avstrijo, je odgovoril ministrski predsednik Davidovič, da je to glavna stvar, o kateri se bo obravnavalo v ministrskih sejah. Predsednik delegacije Pašić je v soboto z vsem osobljem odstopal v Pariz; dr. Trumbić je ostal v Belgradu, da prejme instrukcije za mirovno konferenco.

Izpremembe v kabinetu.

BELGRAD, 19. Vlada namerava izvesti nekatere izpremembe v kabinetu, da bi mogla čimprej stopiti pred narod. Potem bi takoj začela

PODLISTEK

Za staro pravdo.

(Argust Senoa: Seljačka buna. — Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.)

»Mate, Mate!« je pripomnil Andro, »vino ti je izginalo strašno mehurje po pameti. Zadržaj svoj jezik, ker ti po vraže skače. Jaz te sicer gotovo ne izdam, niti kdo drugi izmed nas, ali če bi te čul kak gospodski sin, kako šeburil se o stari pravdi, mogel bi ti občutiti, čemu je konoplja dobra in huda.«
»Kaj to?« je odsekal Gusetič, »bolje je človeku, da umre, nego da živi kakor živina. Rekel sem ti že, da mi ni nič za to, če me vrag odnese. In sedaj z Bogom, ljudje!«
Po teh besedah je skočil Mato po konci, si priredil klobuk na glavo in krenil — nekoliko omahovaje — proti selu.
Dražbi je bilo tesno pri duši. Vince ni hotelo prav ekoci grol.
»Pojdemo tudi mi,« je rekel sodnik, »dal Bog, da bi vse dobro bilo! Z Bogom, kum Ljilj!« Reki to je podal domačino roko in kre-

podali poročila o delovanju svojih resortov. Ministrski svet je sklenil, začeti najenergičnejše delovanje v vseh strokah.

Zedinjenje jugoslovanskega naroda.

CURIH, 22. Jugoslovanski tiskovni urad sporoča švicarskim listom naslednjo brzojavko: Hrvatska narodna stranka (Starčević) je sklenila z radikalni dogovor na naslednjih podlagah: 1. D. nastaja: Karageorgević; 2. stolica: Belgrad; 3. enotna vlada; 4. enotni parlament; 5. upravna decentralizacija občin, okrožij, okrajev in drugih skupin; 6. splošna in obvezna vojaška služba. Brzojavka nadaljuje: »Kar se tiče hrvatskega federalizma, je zadnji sled dvoma izgini. Napram zunanji nevarnosti se je naš narod združil v vrste, da se stavi v bran težkocam. Edini pristajši federativne Jugoslavije ostanejo Bolgarji, Madžari in drugi nasprotniki našega zedinjenja in napredka.

Regentovo potovanje.

ZAGREB, 20. Kakor poročajo tukajšnji listi iz belgradskega vira, ne bo mogel prestolonaslednik regent zaradi zapletenega zunanje-političnega položaja koncem t. m. obiskati niti Zagreba, niti Ljubljane.

Romunski poslanik pri predsedniku Davidoviču.

BELGRAD, 22. Službeno se poroča, da je danes dopoldne ministrski predsednik Davidovič sprejel romunskega poslanika g. Račkano in konferiral z njim o vprašanjih, ki so v teku. Tičevo se prometa med našimi kraji in Romunijo. Razgovor je tekel tako, da se more pričakovati prijateljskega spoznanja v teh vprašanjih.

Likvidiranje madžarskih posestev.

BELGRAD, 20. Te dni se bodo likvidirala nekatera veleposstva v Vojvodini in na Hrvatskem, ki so madžarska last.

Izdelovanje novih dinarjev.

BELGRAD, 20. Finančno ministrstvo je do bilo od Francoske banke v Parizu službeno obvestilo, da znaša vrednost do danes tamkaj izgotovljenih novih naših bankovcev 1 milijardo, 362 milijonov in 500 tisoč dinarjev. Dosedaj se je poslalo v Belgrad in shranilo v zakladnici Narodne banke za 449 milijonov in 630 tisoč dinarjev novih bankovcev. Ako se k temu številu prištejejo še oni novi bankovci, ki so se dotikali v Pragi in v Zagrebu, se more ceniti celokupna svota desetak dogotovljenih novih bankovcev na več kot 2 milijardi dinarjev.

Izvažanje v inozemstvo.

BELGRAD, 20. Ministrstvo za prehrano je odredilo, da se sme izvoziti največ 50 tisoč svinj v inozemstvo. Od te količine dobi polovico Francija. Razum tega se bo izvozilo v Francijo nekoliko vagonov masti in večja količina žita. Toda žito samo tedaj, ako bo moglo vzdržati izvozno carino z ozirom na dejstvo, da so cene za žito v Franciji oblastveno določene. V zameno za to blago se bo uvozila primerna količina uvoznega blaga; verjetno je tudi, da bo naša kraljevina v zameno za ta izvoz dobila nekatere gospodarske ugodnosti pri likvidaciji avstroogrske monarhije.

Francoski glasovi za jugoslovansko-italijanski sporazum.

PARIZ, 22. »Eclair« je proučeval danes reško vprašanje in smatra, da bi se moral med Jugoslavijo in Italijo skleniti sporazum, ki bi mogel dovesti do končoveljavne rešitve. »Pred nekaj tedni — piše list — je neki italijanski časninar z vso pravico opomnil, da se pri razpravah o vesteh glede angleških in ameriških načrtih govori o vsem drugem samo o dveh glavnih prizadetih straneh ne: o Jugoslaviji in Italiji. V tem oziru je položaj Francije zelo kočljiv, ker je francoska vlada zavzela obeh gonjenjenih vlad, dočim ne more pozabiti dobroto, katere jih je izkazala Italija tekom vojne, in se mora brigati za važno ulogo, ki jo bo igrala v bodoče v Evropi s tem, da postane protutež germanstvu. Ta protutež bo še bolj potreben, če ne odobri Amerika konferenčnega in Wilsonovega delovanja. Vseled razpravljanja v zadnjem času in negotovosti, katero provzročata sedanji evropski položaj, je italijansko-jugoslovanski sporazum neobhodno potreben. Italija je z Nit-tijem in Tittonijem pokazala v zadevi dalmatinske obali zelo spravljen duh; tudi belgradska vlada mora uvideti potrebo sporazuma z Italijo, da boste mogli naši zaveznici živeti v najboljših prijateljskih odnosih.

Tiskarska stavka v Sloveniji.

»Hrvatski Tipografe«, glasilo tiskarskega osebja, pa dokazuje, da so na tej stavki krivi podjetniki tiskarne, ker so odklonili praviloma posredna pogajanja delavske organizacije ter s tem izzvali stavko celokupnega organiziranega delavstva grafične industrije v Sloveniji. S takim postopanjem da so podjetniki pokazali, da jim je malo mar, je-li ostane vsa pokrajina brez javnega tiska, da

kuje in prisluškaje, kako žubori Sava pod mrazkom. Došli so na mesto, kjer se pod Susjedom vspanja cesta in prišli so tudi na breg. Seljak je stopil z voza, da zavori kolo. Človek na vozu se je agonal in zaklical: »Kaj je lila? Kje smo?« Tu na bregu pod Susjedom, gospod župnik, hudo gre navzdol. Treba paziti, da nas konja ne odnese v Savo. Mlada sta, plaha sta, bojita se vsakega grma.

»Dobro, a ti, lila, zavori in pazi!« lila Gregorič je storil kakor mu je velel brdovaški župnik: sedel je na voz, grignel si k sebi vaje in tako so se počasi na škripajočih kolesih spuščali niz brdo. Župniku ni bilo več do dremanja in ko je voz zapel brže hitel pod grčem, se je spustil dohodnik v razgovor s kmetom.

»Hvala ti, lila, da sem dšl priliko,« je rekel župnik kmetu prijazno; »imel sem tudi nekaj svojega opravila v Kaptolu, a največ mi je bilo na tem, da kupim medicine v mestu. Vse sem bil že porabil, a po vsam imam dovolj bolezn. Po večernicah minule nedelje sem bil obšel deset ljudi. Bodi ti za dnol-

kuje in prisluškaje, kako žubori Sava pod mrazkom. Došli so na mesto, kjer se pod Susjedom vspanja cesta in prišli so tudi na breg. Seljak je stopil z voza, da zavori kolo. Človek na vozu se je agonal in zaklical: »Kaj je lila? Kje smo?« Tu na bregu pod Susjedom, gospod župnik, hudo gre navzdol. Treba paziti, da nas konja ne odnese v Savo. Mlada sta, plaha sta, bojita se vsakega grma.

»Dobro, a ti, lila, zavori in pazi!« lila Gregorič je storil kakor mu je velel brdovaški župnik: sedel je na voz, grignel si k sebi vaje in tako so se počasi na škripajočih kolesih spuščali niz brdo. Župniku ni bilo več do dremanja in ko je voz zapel brže hitel pod grčem, se je spustil dohodnik v razgovor s kmetom.

»Hvala ti, lila, da sem dšl priliko,« je rekel župnik kmetu prijazno; »imel sem tudi nekaj svojega opravila v Kaptolu, a največ mi je bilo na tem, da kupim medicine v mestu. Vse sem bil že porabil, a po vsam imam dovolj bolezn. Po večernicah minule nedelje sem bil obšel deset ljudi. Bodi ti za dnol-

kuje in prisluškaje, kako žubori Sava pod mrazkom. Došli so na mesto, kjer se pod Susjedom vspanja cesta in prišli so tudi na breg. Seljak je stopil z voza, da zavori kolo. Človek na vozu se je agonal in zaklical: »Kaj je lila? Kje smo?« Tu na bregu pod Susjedom, gospod župnik, hudo gre navzdol. Treba paziti, da nas konja ne odnese v Savo. Mlada sta, plaha sta, bojita se vsakega grma.

»Dobro, a ti, lila, zavori in pazi!« lila Gregorič je storil kakor mu je velel brdovaški župnik: sedel je na voz, grignel si k sebi vaje in tako so se počasi na škripajočih kolesih spuščali niz brdo. Župniku ni bilo več do dremanja in ko je voz zapel brže hitel pod grčem, se je spustil dohodnik v razgovor s kmetom.

»Hvala ti, lila, da sem dšl priliko,« je rekel župnik kmetu prijazno; »imel sem tudi nekaj svojega opravila v Kaptolu, a največ mi je bilo na tem, da kupim medicine v mestu. Vse sem bil že porabil, a po vsam imam dovolj bolezn. Po večernicah minule nedelje sem bil obšel deset ljudi. Bodi ti za dnol-

kuje in prisluškaje, kako žubori Sava pod mrazkom. Došli so na mesto, kjer se pod Susjedom vspanja cesta in prišli so tudi na breg. Seljak je stopil z voza, da zavori kolo. Človek na vozu se je agonal in zaklical: »Kaj je lila? Kje smo?« Tu na bregu pod Susjedom, gospod župnik, hudo gre navzdol. Treba paziti, da nas konja ne odnese v Savo. Mlada sta, plaha sta, bojita se vsakega grma.

»Dobro, a ti, lila, zavori in pazi!« lila Gregorič je storil kakor mu je velel brdovaški župnik: sedel je na voz, grignel si k sebi vaje in tako so se počasi na škripajočih kolesih spuščali niz brdo. Župniku ni bilo več do dremanja in ko je voz zapel brže hitel pod grčem, se je spustil dohodnik v razgovor s kmetom.

»Hvala ti, lila, da sem dšl priliko,« je rekel župnik kmetu prijazno; »imel sem tudi nekaj svojega opravila v Kaptolu, a največ mi je bilo na tem, da kupim medicine v mestu. Vse sem bil že porabil, a po vsam imam dovolj bolezn. Po večernicah minule nedelje sem bil obšel deset ljudi. Bodi ti za dnol-

kuje in prisluškaje, kako žubori Sava pod mrazkom. Došli so na mesto, kjer se pod Susjedom vspanja cesta in prišli so tudi na breg. Seljak je stopil z voza, da zavori kolo. Človek na vozu se je agonal in zaklical: »Kaj je lila? Kje smo?« Tu na bregu pod Susjedom, gospod župnik, hudo gre navzdol. Treba paziti, da nas konja ne odnese v Savo. Mlada sta, plaha sta, bojita se vsakega grma.

»Dobro, a ti, lila, zavori in pazi!« lila Gregorič je storil kakor mu je velel brdovaški župnik: sedel je na voz, grignel si k sebi vaje in tako so se počasi na škripajočih kolesih spuščali niz brdo. Župniku ni bilo več do dremanja in ko je voz zapel brže hitel pod grčem, se je spustil dohodnik v razgovor s kmetom.

»Hvala ti, lila, da sem dšl priliko,« je rekel župnik kmetu prijazno; »imel sem tudi nekaj svojega opravila v Kaptolu, a največ mi je bilo na tem, da kupim medicine v mestu. Vse sem bil že porabil, a po vsam imam dovolj bolezn. Po večernicah minule nedelje sem bil obšel deset ljudi. Bodi ti za dnol-

kuje in prisluškaje, kako žubori Sava pod mrazkom. Došli so na mesto, kjer se pod Susjedom vspanja cesta in prišli so tudi na breg. Seljak je stopil z voza, da zavori kolo. Človek na vozu se je agonal in zaklical: »Kaj je lila? Kje smo?« Tu na bregu pod Susjedom, gospod župnik, hudo gre navzdol. Treba paziti, da nas konja ne odnese v Savo. Mlada sta, plaha sta, bojita se vsakega grma.

»Dobro, a ti, lila, zavori in pazi!« lila Gregorič je storil kakor mu je velel brdovaški župnik: sedel je na voz, grignel si k sebi vaje in tako so se počasi na škripajočih kolesih spuščali niz brdo. Župniku ni bilo več do dremanja in ko je voz zapel brže hitel pod grčem, se je spustil dohodnik v razgovor s kmetom.

»Hvala ti, lila, da sem dšl priliko,« je rekel župnik kmetu prijazno; »imel sem tudi nekaj svojega opravila v Kaptolu, a največ mi je bilo na tem, da kupim medicine v mestu. Vse sem bil že porabil, a po vsam imam dovolj bolezn. Po večernicah minule nedelje sem bil obšel deset ljudi. Bodi ti za dnol-

kuje in prisluškaje, kako žubori Sava pod mrazkom. Došli so na mesto, kjer se pod Susjedom vspanja cesta in prišli so tudi na breg. Seljak je stopil z voza, da zavori kolo. Človek na vozu se je agonal in zaklical: »Kaj je lila? Kje smo?« Tu na bregu pod Susjedom, gospod župnik, hudo gre navzdol. Treba paziti, da nas konja ne odnese v Savo. Mlada sta, plaha sta, bojita se vsakega grma.

»Dobro, a ti, lila, zavori in pazi!« lila Gregorič je storil kakor mu je velel brdovaški župnik: sedel je na voz, grignel si k sebi vaje in tako so se počasi na škripajočih kolesih spuščali niz brdo. Župniku ni bilo več do dremanja in ko je voz zapel brže hitel pod grčem, se je spustil dohodnik v razgovor s kmetom.

ne mislilo na to, da je knjižotiskarska industrija dolžna, da stoji državi in narodu! Podjetniki da so krivo informirali javnost, da bi zvalili vso krivdo na delavstvo, in to z umazani sebičnih namerav. Organizacija da je bila pripravljena za posajanja z lastniki tiskarne. Na teh poslednjih da je krivda, če se bo boj nadaljeval v teh važnih časih političnega življenja.

Sedaj smo čuli drugo plat zvona. Ali obe se estrinlate — in to je ravno žalostno dejstvo — da vsled te stavke trpi slovenska kultura in trpe tudi politični interesi naroda. Posledice so ogromne, nedolodene spriče sedanjih dogodkov. V enem pa so si trditve z obeh strani v ostrem nasprotju: delavci trde, da so lastniki tiskarne odklonili ponudna jim pogajanja, dočim ti poslednji trde, da so se delavci odločili za stavko, preden je zbor lastnikov sploh mogel sklepati o zahtevah.

Mi ne moremo izreči nobene sodbe v tem sporu, ker nimamo dovoljnih informacij in ne vemo, kje je polna resnica. Ali eno, kar je absolutno gotovo, je hudo, je žalostno: stroške tega spora, naj pa se že reši tako ali tako, bo moral plačevati — konsument, slovenski narod, na svojih kulturnih in političnih interesih. Kajti zroč se tudi tu kakor vedno in povsod: vsak eventualni povišani trošek se zvali na kupovalce in odjemnike, in to breme pritiska na najbolj življenjski strani: podraži pomožna sredstva za kulturni in politični napredek naroda. To je hudo a posebno še, ker je ta konflikt izbruhnil ravno v sedanjih časih. Zato moremo gojiti le eno željo: da bi ta stavka nehala čimprej in da bi se spor rešil po razboriti in rodoljubni odjemniški odločitvi obeh strah. Naj le pomislijo občini: če bi začela pešati grafična industrija, se bo sušila veja, na kateri sede eni in drugi. To govornice sine ira et studio — brez zavzemanja za nikogar in brez nasprotstva proti nikomur — in le v želji, da bi stvar naroda ne trpela škoda.

D'Annunzijevo slavo sledi...

MILAN, 22. »Corriere della Sera« je priobčil pred desetimi dnevi članek, v katerem je pozival reške prostovoljce, naj se varujejo prerazloženih dejanj in besed, ki škodujejo njihovim namenom.

Danes piše »Corriere della Sera« o istem predmetu.

»Naše svarilo, — piše list — je naredilo vtis na Reki in v kraljestvu. Na Reki je povzročil naš članek nepričakovane posledice: poveljnik D'Annunzio je prepovedal »Corriere« pristop v ozemlje pod njegovim poveljstvom; prepovedal je list, ki je najprej, najtopleje in najživahneje branil italijansko Reke, četudi so je izdali tisti, ki so se uprli reviziji loudouske pogodbe, da bi dobili čim več, a jim ni ostalo v rokah ničesar. Slab znak je ta prepoved; učen človek, literat, pesnik, ki skrumi svobodo misli in besede, ki bi jo moral smatrati za neobhodno potrebno za življenje ne manje od zraka, ki ga diha...

Očividno so na Reki mnogi, ki poznajo smer našega naziranja in upravičenost naših razlogov; dosti oseb je morda tudi v najbližji bližini poveljnika, ki se bojo spomnile, čitajoč njegove Hrvato- in Srbofilske proglašenja, da smo torej imeli prav, ko smo nastopili pred desetimi meseci proti kratkemu, toda usodepolnemu času plemenske mržnje, in bodo imelo toliko smisla za logično sklepanje, da nam priznajo tudi sedaj, da vidimo prav. Reško poveljništvo je prepovedalo razširjanje našega lista, ker je hotelo zadušiti glas treznosti in resnice. Toda malo veljavno take mere proti duševnemu stanju, ki se razširja čez vsa davčne meje in mimo vsake intelektualne blokade. Veliki spori med D'Annunzijem in nekaterimi reškimi pevaki ter stroge narečbe, ki jih je pred kratkim izdal reški poveljnik za mesto in ki so v velikem navzkrižju z načrtom reške svobode, vse to jasno dokazuje, da niso čile naše skrbi brez podlage.

Toda ni nam žal radi te prepovedi. Žal nam je, da je ostal naš opomin brez uspeha. Besede, ki so bile pred kratkim prerazlojene, so postale v zadnjih dneh naravnost neslane. V proglasu na Puglianec čitamo nerazumljiv stavek: »Sedaj začnena vojna. Potem je še drug proglas, ki nam ga cenzura ne dovoli priobčiti. Končno je D'Annunzijevo pomenek a nekimi angleškimi časniki, ki nam ga cenzura tudi ne dovoli priobčiti, v kateri se navzajajo tako bedasti nameni, ki jih bo čital vsak izven Italije v sramoto prostovoljcem in v škodo naši državi.

Nočemo povečavati neprimernega ppoložaja in smatramo rajši, da so ti nameni »status vocis«. Tudi mi verujemo v D'Annunzijevo in njegovih tovariših ljubezen do domovine in slave in v razsodnost, ki bi jih mogla v najslabšem slučaju zadržati od keke obupne pustolovščine, katere neuspeh bi bil sreča, katere uspeh bi bila katastrofa za Italijo. Toda na vsek način nam se zdi, da moramo odobravati molk naših sobratov (listov). Oni mislijo, da bodo uničili s svojim molkom vsak odmev teh neumnih kličov; toda podpirajo mnenja, da je država popustljiva proti vsaki grožnji, in pokorna vsakemu nasilju. Toda njihov molk v ožgled temu govoričenju kakega reškega prostovoljca — njegovega prijatelja poverčva v svetu dvom o zmoglosti Italije za življenje in delovanje kot svoboden in zrel narod med svobodnimi in azralimi narodi.

Čas je, da se spomnimo reški bratje, da ne smejo grešiti niti v mislih in besedah. Četudi ne nameravajo začeti z zločinskimi dejanji, greše vendar proti ugledu svobodnih ustanov. Naj ne pripravljajo niti v svrhu žalostne polemične igre žalostne slike meščanske vojne, ki bi naredila iz zmogloavnega oktobra 1918. iluzorične, odprte in odprte oklopa je med dvema Kobaridoma.

Beseda je reana, in zdi se, kakor da ne prihaja iz Italije. Udarac za največjega italijanskega pesnika je grozen, kajti največji in najuglednejši italijanski list ga je kvalificiral za — norca. Prvo priznanje je torej tukaj; čakamo še drugega, potrebnejšega, da namreč norec spada v norišnico, a ne na politično porzišče, kjer je nevaren vsem pametnim ljudem, a največ svoji lastni domovini — Italiji.

Iz Čehoslovaške.

Avstrija in čehoslovaški vrednostni papirji. PRAGA, 22. »Bohemia« objavlja poročilo od informirane strani, glasom katere je dobila avstrijska vlada s privatne strani ponudbo za nakup čehoslovaških vrednostnih papirjev, ki se nahajajo v avstrijski posesti. Prevzemni kurz, da bi bil precej višji kakor dunajske be-ke. Kupna cena naj bi bila podlaga za pogodbo glede dobave premoaga. Pri tem so se baje čehoslovaški vrednostni papirji, ki se nahajajo v avstrijski posesti, nastopno cenili; Rustok 63.000, praško železo 40.000, Poldihite 62.500, Skoda 112.000, Zivnostenska 100.000. »Bohemia« izjavlja, da se ne more ugotoviti v koliko je ta vest resnična.

Položaj na Slovaškem.

PRAGA, 22. Iz ministrstva za notranje stvari se javlja: Razburjajoče vesti nekaterih listov o situaciji na Slovaškem so zelo pretirane. Civilna in vojaška uprava sta o vseh razmerah natančno poučeni in popolnoma zadostne varnostne odredbe izključujejo vsako presenečenje.

Uvedba novega denarja.

PRAGA, 22. Iz avtentičnega vira se poroča, da se bodo potem, ko bodo eno in dve kronske note vzete iz prometa, zamenjavali žigovani bankovci brez odbitka. Začetkom novembra pridejo na vrsto stokronski, potem pa tisočronski bankovci. Tudi novi bankovci 50 50 kron bodo prišli v promet v prvi polovici meseca novembra.

Višja šola za poljedelstvo.

PRAGA, 21. Dne 1. novembra t. l. se otvori v Pragi višja šola za poljedelstvo.

IZ RUSIJE.

Boji pred Petrogradom.

STOCKHOLM, 22. (S.) Iz Moskve poročajo: Trocki je razdal sporočilo, ki pravi, da je bil dan za reševanje jako kritičen, ker so se morale umekniti z Kulkova baze, skrajno mejo petrogradskega predmestja. Nadaljno umikanje bi dovedlo do polničnih bojev v mestu samem. Treba bi bilo torej začeti z notranjo obrambo. Trocki naznaja, da so stopili v bojno črto tudi rečki tankisti, in izjavlja, da so reševanje zopet navdušene; zaključuje, da se sovražnik nahaja eno samo etape pred Petrogradom in da se mora zato nadaljevati z gradbo utreb za notranjo obrambo mesta.

REVAL, 21. (S.) Neko sporočilo Judeničevega glavnega stana pravi: Ofenziva proti Petrogradu se nadaljuje. Naše čete se nahajajo 12 km pred Petrogradom; reševanje se sicer stavlilo v bran, ne morejo pa ustaviti našega prediranja. General Shop, vrhovni poveljnik estonske vojske, sporoča, da so v nedeljo boljševiki poskušali izvršiti napad na Krasno Gorko v Finskem zalivu; napad je bil odbit.

Judeničevo uradno poročilo o operacijah proti Petrogradu.

PARIZ, 22. General Judenič je izdal naslednje uradno sporočilo o svojih operacijah: Njegove čete so dosegle Puhlovo, 10 km od Petrograda, in nadaljuje svoje prodiranje; ulele so mnogo moč in zaplenile več zrakoplovov. 19. t. m. se je sestal ministrski svet severozapadne ruske vlade, da prouči položaj, ki ga ustvari skorajšnji padec Petrograda. General Vladimirjev je bil imenovan za gubernatorja glavnega mesta. Reševanje Moskve se zmanjka skrajno postavi v bran poho. Vold boljševiški vrstani so tudi vsede čete, ki so bile odposlancane iz finske fronte. Bi je zaplenjen neki Trockijev ukaz, ki priporoča izdelko štedenje s strelivom, kar postaja njihovo izvelovanje vedno težje; število desertacij v sovijski vojski doseže večih 10 odstotkov. V Petrogradu je prišlo minulo soboto do težkih izgrozov rač pomankanja živil.

Druge vesti pravijo, da ni napadel general Judenič Kronstadta, vsled česar ni bilo treba, da bi bila angleška mornarica sedelavna. Zdi se, da pripravljajo boljševiki neko protiofenzivno gibanje proti desnemu krilu Judeničevih čet in da koncentrirajo v ta namen čete pri Pakovu. Boljševiki imajo sedaj na razpolago 10.000 moč v Petrogradu, ki ga bodo branili do zadnjega. Tovarna so se zapre in delavce so poslali v fronto.

Stavka v Varšavi.

